

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Dominica Quinta Post Pascha. Vsque modo non petistis quicquam in nomine meo; petite, & accipietis. Joan. cap. 16. Argumentum. Oratio adeò est potens, ut ipso verbo Dei sanguine Christi imò ipso Deo ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

DOMINICA QUINTA POST PASCHA.

Vsq; modo non petistis quicquam in nomine meo; petite, & accipietis.
Joan. cap. 16.

ARGUMENTUM.

Oratio adeo est potens, ut ipso verbo Dei sanguine Christi imò ipso Deo potentior sit, super impetrat, debet fieri in nomine Christi, & ut oportet.

Hier. Dreg. 1. xlii. t. 4. fol. 701. §. 101. 1.

Cum Axioma sit, quod veritas suum esse cognoscit: Qui vult efficaciter finem, vult etiam ea, id est, media que sunt ad finem; finem velle obtinere absque eo, quod media adhibeantur congrua, grandis dementia foret. Miles immeritus, qui virgam (quæ tamen melius ejus quadrat dorso, quam manibus) præfecturæ ambit, ut votis fruatur, gratiam alicujus, per quam illam dignitatem, ac honorem assequatur, implorat. Nonnulli medium optimum divitiarum, ac dignitatem supremam obtinendi, si fortunæ capillos pugno apprehendant, censent. Hinc mercator, esto eam videat nudam, & mendicam dum sperat eam mediante se opes obtenturam, velut numen suum, eam adorat. Palatinus, seu Aulicus, dum non videt, quod pileæ pedes innotantur, ac puncto acclinet, mox ut vela ejus vento contrarietatis inflantur, mortem sperat ac fiduciæ parituti, tamen ut ambitiosus voris potiaris, fortunam ut medium aptum elegit.

2. Dux Normannorum supremus Haddingus, dum Lunam civitatem, quam obsidione cingebat, inexpugnabilem crederet, ut eam sui juris faceret, animum ad stratagemam fallacissimum, cui par nunquam in Martis campo vilum applicuit, & quod animo dolis intendit, obtinuit. Semiramis Affricorum Regina mortuo marito suo Nino, quæ non media adhibuit, ut nemo

speculum venire prohibuit, sed & Claudium dreg. 1. venesca insidius & medio sustulit. ut Nero impet. Can. succesor fieret. Animo adeo fecit, & crudeliter Constantinus hujus nominis Imperator IV. ut ad omnem aditum ad solium, & coronam flatus præcedendam (quippe perisectum habebat venustatem velut illa Piam esse dignam imperio, nullum efficacius medium, quam præcedentem nati eos dembare putant. Dux fratris aditus pueros natis ablati debentur, ut ad imperium quandoque aspirarent.

3. Qualia media caritatem, vestium, pallium non excogitavit Jacob, ut benedictionem debitam Elau extorqueret? Joseph Novellus Dredelus, ut vinela exeret, non fabricavit alas et plumis, vel cerâ, sed pincernam Pharaonis velut intercessorem adhibuit: Memento mihi, ut pharaon Pharaoni, ut educat me de isto carcere. Adolou ut parentem injuste solio excuteret, & ipse diadema sibi raperet, qualiam artes, quæ mediâ nunc compassionem erga subditos, nunc arrogantem erga opprellos, nonne religionem suam erga Deum commendando non usurpavit? sanctus Petrus, ut certior fieret, quissam esset traditor, Divum Joannem velut mediatorum adhibuit. Erat recumbens unus ex Discipulis ejus in sua de. su: innot ergo huic Simon Petrus, & dixit ei de quo dixit. Ergo paxus est ab omnium exercitiis, ubique experimento nota, quod qui vult finem, vult etiam media, que sunt ad finem. Nos si gratias ex alto velimus, medium & in valore medio nobis traditum petite & accipietis, arripimus. Orationem adhibere, hæc medium optimum consequentiâ Deo, quod optamus, est. Hæc Dreg.

Justin. lib. folio donaretur? sufficit dicere, quod eum filio se. 1. in Treg. xum mentia est. Ut Nero, cujus obsecutor tana, quam nomen ad culmen regni pettingeret, Agrippa media illa dignitati consequendæ apta bell. lib. 1. cavuit: Non tantum Britannicum in mari con.

Divus Cyrillus. Si petatis, & oratis, accipietis à Deo gratiam copiam. Et quia desideranti obviare postulatione est necessitata, ego qui silentium exopto, submississimè illud rogo, & certus sum, quod cum sitis humani, illud mihi non negabitis.

PARS PRIMA.

Petit, & accipietis.

Ratio nil aliud est, quam manifestatio solite voluntatis ei, à quo gratiam obtinere speramus. Hinc definitur, Est ostensio voluntatis nostræ facta ei, à quo impetrare speramus id, quod desideramus. Sed hæc orationis in genere; ac ut sit descriptio est; sed si sermo sit de oratione, de quo in hodierno Evangelio loquitur Christus apud Petrus: illam Divus Thomas sic nobis declarat, Oratio est oris Oratio per quam nostris precibus innotescimus manifestamus. Hæc oratio juxta Divum Patrem Augustinum nil aliud est, quam colloquium cum Deo, si legas, si cum eo agas, si mente recollectus cum eo discurras. Oratio tua mensura est tui Deo, quando legis, Deus tibi loquitur, quando oras, cum Deo loquaris. Hæc adeo est potentis, & tanta potest apud Deum, ut idem sanctus Petrus subnectat, Oratio, si pura est, si casta fuerit, valde penetrans, vacua non redibit; Si oratio velut mediator ad Deum adhibetur, gratias è caelo potest esse efficaciter effundit. De fonte quodam, qui in regione Alesi in medio quodam lacu reperitur, raram proprietatem Solinus recenset. Totam aquam quæ ubertim ex illo fonte scaturit, intra illius lacu terminos remanet, ac illo lacu constringitur, nec ut necessitas requirit, agris, ac hortis vicinis irrigandis extra derivatur. Experientia itaque eorum magistra iacolas illius loci edocuit, ut dum aquam illam affluere, ac hortos, agros, campos irrigare desiderant, ad illum fontem se conferant, & plethorum melos aeris campos replent. Hanc vero fontem ac si spiritu, lacus yerò ac Alesi, intellectus foret præditus, argento aquæ modulos rependendo, circumquaque de diffundere, præsertim à quadam muscicula pulsant, quæ fuit lacu illi magnus aquas suas extendit, & profert quibus irrigare campos suos possunt. Si quandoque molles Deus fons omnium bonorum aquas derivare gratis in se concludat, si nos sceleribus nostris promerui fuerimus, ne in nos effundantur, ad medium aptum, fontem scilicet orationis recurreamus.

Theobaldus Navarra Rex Regnam Fran-

ciae Blancam, quæ sub nigredine viduitatis alborum, ac candorem suæ pudicitie prodebat, ardentissimè deprecabar. Et quantum vis omnia tentaret, ut eam in uxorem haberet, tamen eam petinacem, ac refragantem esse expertus. Sed quid egerit, & quod medium adhibuerit, audite; nonnullos ricos in laudem Regine composuit, & plethra sonora digitis pererrando concentus suaves fidium sonis miscuit. An voti factus sit compos nescio, nec indago. Illud, eos, qui auribus Dei melos orationis infonant, certos esse, quod omnem gratiam, favorem, ac omne bonum imaginabile obtenturi sint, non ignore. Hic in mentem historia quædam ad eò mita, ut fidem excedere videatur, redit. Tartari sub signis generalis Ducis Cange militantes, dum quadam vice lemitis angustissimis constringerentur, ita ut ex una parte eos cingeret mare, ex altera montes altissimi ac asperissimi, adeoque in aperto vite discrimine ob loci angustiam degerent. Dux us terræ adgenitulari totam noctem precibus, Deum illis ignotum terræ cæliq; conditorem (erant enim infideles) pulsando transmittentem, præcepit. Novies precibus se dederunt, & ad ortum solis novem palmis mare secessisse, forsitan quia ut diximus, novies orarunt, viderunt. Et tamen erant Tartari, infideles, ac hostes Dei; Nunc à minori ad majus argumentemur. Si hostium Dei oratio tam sit potens, quid non valent orationes amicorum; scripturis id probemus.

Hieron. in hys. Navar. sub. an. 1253.

Exod. i. 81

Exod. 3;

Handwritten notes in the right margin, including the word 'licab' and other illegible characters.

quod te repellens in os tibi dicat; *noli mihi molestus esse*; melius diceres, ne ambigas o Rex, ego horam congruam, ac aptam gratia a meo Domino imperanda seligere studebo. Non ait

Exod. 8.

Moyles *constitue mihi quando deprecor pro te*. Nostras ac suas tantum posse preces, ut nullum sit iis tempus praefixum, sed omne tempus apud Deum sit iis propitium, nec Deo esse tempus quo precibus annuat, sed omni tempore, omni hora, omni momento in omni necessitate Deum semper esse paratum, ac promptum demonstrare voluit. Non est tempus, quod Deus petita denegat. *Constitu* ait Strabo Fulgens *tempus, ut quocumque tempore nos orare volueris, intelligas vim orationis, non verisq; Deum semper paratum ut exaudiat*. Et exhortationem qua hoc mane filius Dei discipulos exhortatur, *petite, observate*. Non determinat tempus, nec ante, nec post prandium, nec matutinum, nec vespertinum, nec diurnum, nec nocturnum quia semper ei vacat, nec sub dubio, sed absolute accipietis, ait. Nostras orationes tantae esse virtutis apud Deum ostendere voluit, *Petite*, quod est ex parte nostra esse congens, si tamen orationem ad Deum miseris obtentionem gratiae esse necessariam, & infallibilem, *Pete*, & accipietis. In omni quippe tempore preces nostrae apud Deum efficaces sunt.

Strabo Fulgens.

7. Qui potentiam orationis virtuti verbi Dei confert, potentiam huius sanctae virtutis exaggerare videretur; Ast ego in sacris scripturis potentior esse orationem ad divinum animum in sui obedientiam spectandum, quam ipsum verbum Dei, quod alias ex se est omnipotens, usque creatione mundi, ac consecratione Eucharistiae exprimitur, lego. Deus ob scelus Davidis dexteram divinae iustitiae, ut subtractione subditorum solio eum exueret, exeruit. Angelum itaque ablegat, qui aeternam infectione mortiferi contagii inficiens, pestilitatem per totum regnum Israeliticum sparsit. Sed Deus, qui in abstractione ipsa est misericordia, compassione erga miseros subditos innocuos motus, Angelo iudicium manam contineret, flagellum coereceret, ne pestilentia sua efficiam audiam infectione sua ulterius serperet, praecipit. *Cessa o Angele, cessa*. *Miserere est dominus super afflictione, et ait Angelo percutienti populum iussit; nunc contine manum tuam*. Haec iustionem Deus suo ore tulit. Au N. Angelum paruisse credimus ego ex iis, quae facer

2. Reg. 2. 4.

Textus subdit, quod non, concludo. Post hanc eum praecptionem ore Dei latam David a se visum Angelum flagellate non deliquitatem affir-

mat. Egone Angelus non obedivit? mirum mihi videretur. Audite: *ait David ad Dominum*, sed quando? *cum vidisset Angelum cadentem populum*: hic divus Ambrosius inquit: *Si maxime dicitur verat Dominus Angelo ut parceret, quomodo fecerat ad huc Angelus?* Et idem sanctus Doctor respondit: *Es si Dominus vult ignoscere, vult tamen rogari*; precibus nostris rogari vult, ut fideles potentiores, ac efficaciores esse verbo Dei, quod est omnipotens, cognoscant.

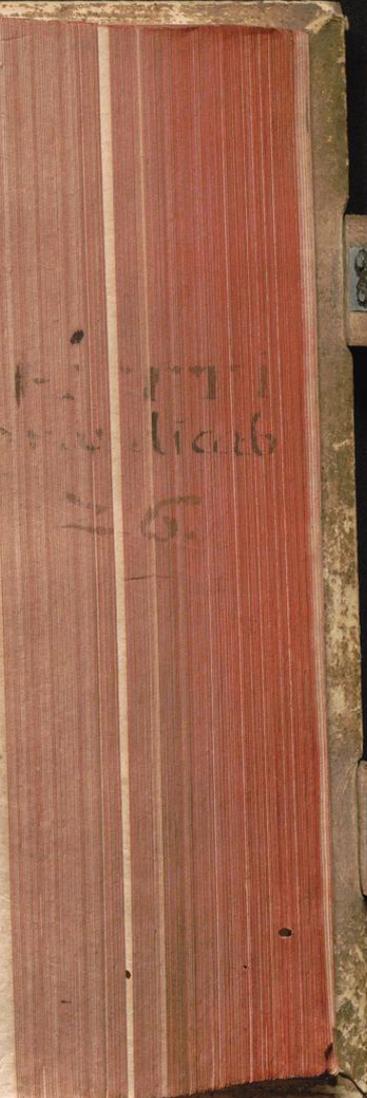
8. Sub metaphora Regis, qui debitorum fauos exacte solvendum accersit in sacro Textu e dno Mathaeo nosse Deus exprimitur. Et en dilectus est ei unus, qui debebat ei decem milia talenta; sine dilatione absolute debitum ab eo dilui vult, iudicium modum quaerat, secus omni rigore exacturum dicit. Verum dum ille impotentiam allegat, ministris suis, ut ipsum, uxorem, filios, ac omnia tam mobilia, quam immobilia viderentur, ostendat. *Cum autem non haberet unde redderet, iussit eum Dominus ejus venditari, et uxorem ejus, et filios, et omnia quae habebat, et reddi*. Ego hic in dilpationem, num venditio uxoris, filiorum (de qua crudelitatibus non loquor) iurita est vix justitia, non traho: si quidem cum Abulcasi, *quid dicitur hoc esse iniustum; quia homo pro debito non potest venditur, maxime illi qui non contraxerunt debito* tum, affirmare possem; Nihil scelus Reges, licet apices iustitiae servare non tenentur, summi a poleant potestate, & cum nemo sit, qui possit, aut debeat iis contradicere, voluntas ab eis occurrente declarata executioni mandari debet. Sed eo minus nostros regios movere, ac iusta perficere regis non video. Non venditur debitor, nec ejus domus, ad hoc ut uxor, & proles vaneant audiret. Egone praecptiones regis addo sordiditer videtur? Ah: servus medium congruum reperit, ad ejus pedes substeritur, caput iocinat, manus necat, ac c servitor se thoretum facit: *erat autem dicens patientiam habe in me, & observabo iustitias ac precibus servi Rex flexit, decreta annuillata iusta revocat, omnia pacta delet, data expungit, & debitum decem millium talentorum condonat. Omne debitum dimisit ei*. Si quod recit edixerim, verbum servi potentis esse iusto Regio mihi videretur. Efficacior fuit obsecratio servi, quam mandatum Regis. Ex hoc Deum se esse contrarium, & velle quod potentiores sint nostrae preces ejus praecptis, docere voluisse deduco. Hinc ait sanctus Pater Hieronymus, *Deus dicitur esse qui nullis contra se virtutibus superari potest, nec alicuius precibus vincitur*.

9. Quare vos, sancta illa Domicella sotor
Magdalena, quotam fiduciam in oratione non
collocavit, obsecrat. Lazarum mortuo Christus
cum vix restituit Bethaniam petexit, Mar-
tha in oculorum stillantibus cordis afflic-
tionem ex morte fratris adeo dilecti perdit
haustuim ostentata ei sit obvia, ac salvatori adge-
nuitata, ei, si prius venisset, Lazarum morte ab-
solutam non fuisse, exponit. *Domine si fuisset
frater meus non fuisset mortuus.* Sed & cetera
sunt, in precem patrem compelles, ejus resuscitatio-
nem obtinens. Sed & nunc scio, quia quacumque
populeris a Deo, dabit tibi Deus. Filius Deus eam
sua non neglexit, & spem firmam, quod eum
vix rediturus erat, adiecit: Ne dubites o Do-
mina, frontem exortige. *Resurget frater tuus.*
Nunc replicam Marthae attendit. *Dicit ei Mar-
tha: sed quid replicavit? scio quia resurget in re-
surrectione in novissimo die:* non sum ex his, qui
resurrectionem mortuorum credere nolunt,
hanc enim non voco in dubium, sed antequam
hodie illum resuscitandum mihi persuaserim,
prius ignem fugidum, caelum immobile, terram
instabilem credidit. o Domicellam incon-
stantem. primo fuit credula, & fidelis. *Quacum-
que populeris a Deo, dabit tibi Deus.* Sed postea incredula,
& infidelis *Resurget in novissimo die,* primo
Christi eunctipotentiam fatetur, postea vero il-
lum negat N. Satis difficulter capru hac difficul-
tate mihi videtur, sed si cogitatus Marthae investi-
gatus est proposito nostro elucidatam rem habe-
bit. Domicella haec a Christo potuisse resuscitatum
fratrem, sed per orationem ad Deum
fuerunt fundentiam, credebatur. *scio quia quacum-
que populeris a Deo, dabit tibi Deus:* Sed Christus
aliquo medio orationis eum vita reddere asserere,
ac promittebat: *Resurget frater tuus,* ac si di-
ceret: Perisudare mihi quidem vis o Magister
mi, resuscitandum fratrem meum absque preci-
bus, sed hoc impossibile iudico. Sed nescis Chri-
stum esse Deum, adeoque eunctipotentem: et
ergo omnipotentia diffidens eum in vitam non
esse per preces revocari posse, credis? imo dicit
Martha resurget; sed quomodo? quo medio? si
populeris: mediante oratione, sine ipsa quidem
resurget, sed in novissimo die. Quod haec scemina
non multum a vero aberravit, ego ex eo spe-
culatione deduco, quod antequam Christus resuscitatum
aggrederetur Evangelista dicit, *Eleva-
vit vocem suam, et quid dicit: Tacita mente ora-
vit Patrem:* bene ego dixi *Martha, resurget,* sed
si populeris: ipsemet Christus opinionem Mar-

thae, dum tacita mente oravit Patrem, confirma-
re voluit: ut quanta sint potentiae preces nostrae,
ad id obtinendum, quod a Deo speramus doce-
ret: hinc quidam Sciiprorum, *Mirum sane est, & Didac. de
valde mirum, quod latissimum, & certissimum Celada in
nuncium optatissimum resurrectionis fratris sui su-
pra fororis intelligentiam, & captum foret, si audiret
sine orationis obtinendum.* 545. nu. 4.

10. Orationis efficacia certam eum Deo,
eodem sic volente, ac permittente, congruam vi-
detur. Idipsum dum acriter in hortu Getsemani
Petrum perstrinxit, docere voluisse, credo.
Hunc non minus amantissimum sui que affe-
ctuosissimum, quam audacem Discipulum gladi-
um exerece reprimenda insolentiae causa seivi
Pontificis Malchi, ac eundem ense petere, urque
melius ictum sentiret, auriculam dexteris
praeferendo vidit. Auricula praecisa Christus ad
turbas versus, hanc auriculam date isquit, & tu
Malche huc adis, & en auriculam restituit, ac
servum sanat: *Et cum teigisset auriculam ejus, sa-
navit eum.* Deia ad Petrum orationem vertens
verbis amaris, ac acerbis eum verberat. *Converte
gladium tuum in locum suum.* Nunc certamina
nolo, gladium vaginae reconde, & eum, qui
ferro confodit, ferro petere scias. *An putas quia
non possum rogare Patrem meum, & exhibebit mi-
hi modo plusquam duodecim legiones Angelorum?*
Quid tibi necesse est, o Domine precibus a Patre
petere Angelos? an tu non es Deus? ergo Domi-
nus es Angelorum, & absque precibus iis, ut tibi
assistant praecipere potes? Tu ipse an non unice
nuta, unico signo eos in terras ablegare potestatem
habes? cur ergo roges Patrem? si vis unum
cum Patre, Ego & Pater unum sumus, & quidem
in attributis, ac specialiter in eunctipotentia, cur
precibus obsecres Patrem, auctoritatem, quae
non magis, quam tibi competit, ostende. Petro
te velut filium Patris non minus posse, quam
Patrem dic. Si sis Deus, quid opus est rogare Pa-
trem? N. Christum divinam eunctipotentiam
hic usurpare potuisse extra dubium est; sed tam en
ad preces, ad orationem confugere voluit, ut ora-
tionem, ac preces suas esse valentiores, vel saltem
non minus valentes, quam ipsa eunctipotentia,
& Angelos promptius e caelo ad terram ad nu-
tum orationis, quam ad iustionem absolutam
omnipotentiae accursuros, ostenderet. *Ani om-
nipotentia securior est oratio. Et si effractione eum di-
vinitate contendit: prodidit orationis virtutem,
qui ut prona ostenderet Angelica miseria, maluit
nisi rogationis potentia, quam Deitatis imperio, ve-
cap. 10.*

Luc. 22.
Matt. 26.
Matt. 26.

seft. i. m. 7. fol. 145.

Clem. Alexand. Strom.

Cel. in Iud. cap. 4. v. 12. s. 23 fol. 119.

Iosue. 10. 9. 12.

ut si velocius accurrerent castra caelestia roganti ut homini, quam ut numini tunc iubenti.

11. Divus Clemens Alexandrinus orationis proprietatem esse, quod dominatur, affirmat, Oratio dominans: hoc est imperat, & precipiendo obedientiam acquirit. Ergone cum, qui rogat Deum, Deo ad nutum dominati, eique imperare, ac obedientiam nancisci dicemus? ego hoc asserere non audeam, nisi alius his verbis, *Planè hæc est pia orationis ambitio, & ambitiosa orationis officiosus factus, scilicet Deum habere obsequentem huiusmodi precibus, mihi aniam præbisset.* Et oratio mihi adeo imperiosa videtur, ut ipsemet Deus, nec ungue lato ab ejus iussis declinet. Iosue cum quinq; Regibus Amorrhæis dimicabat, cursus velox Solis illi gloriam palmæ præcedere videbatur. Declinatione Solis ruinæ nonnullam restaurationem Amorrhæi sperabant. Iosue ergo ut solem nimis agili cursu declinantem, ac occasu suo noctem inducentem vidit, oculis in caelum jactis imperiosè Soli cursum itineris sui susteret, præcepit. *Sol contra Gabaon no movearis.* Nunc quid evenit? an Sol stetit? quodcumque aliud credibile mihi videtur; Et tamen narrat sacer textus: *Stetit sol in medio caeli.* O magnum stuporem! ergone sol hæret, nec gressibus giganteis immensum suum iter profequitur? an N. à sole, vocem, & iussa Iosue audita credimus? sed quomodo, si lapidibus in seorsibi- lior sit? & esto auditu fuisset præditus, nihilominus cum ne decretum infingeret divinum, quo perpetuare cursum debet, obediturum si se incredibile mihi videtur. Verum sacer textus particularitatem quandam, quæ magnam secum consequentiam trahit, recenset. *Audire: Stetit sol obediens Domino voci hominis.* Sol Deo sic clarè mandante stetit, & ille Deus, cui omnes creaturæ reverenter obedire debent, orationi, ac linguæ Iosue paruit; *Obediente Domino voci hominis* & planeta ille luminosus, non obstante decreto, quo cursus interpolatè cunctissimos prosequi debuit, potius ad nurus Iosue orantis, quam ad Dei præcipientis voluntatem sibi hæreadum duxit. Hoc forsitan Clemens Alexandri- nus verbis præfatis; *Oratio dominans inferte voluit.* Rex planetarum dominabatur, quando stetit in medio caeli, & ipse Deus ejus dominium permisisse videtur. *Obediente Deo voci hominis.* Hinc ego consequentiam infero: Ergo Iosue ro- gando iubet, & supplicando imperat, & oratio ab homine, ferè imperium est Deo. Vel dicam cum Sal- viano, *quamvis in quod dicit, divinus aures in præ-*

cibus esse iustorum, non audientia tantum Dei, sed quadam quasi obedientia designatur. Iosue ergo medium magis proportionatum ad prologum, dum diem, intermedium solem, ac Deum sibi labo- ricadum, repente non porit.

12. Et dicit, quod oratio impossibile in possi- bile mutari, potest, nisi notius cum esse medium efficacè impossibilitatem in necessitatem insal-ubilem transformandi, asserere velimus. Magnus Isaac quadragesimum agebat annum, dum Re-becca filia Baluelis Syri e Melopotamia, quæ ob infœunditatem cum eo viginti annos sine prole transegerat: *Concipere non poterat cum stetit enim ea per viginti annos, ait Abulensis.* Deum Deus partu Gemellorum eam solam pol- l. Dominus dedit conceptum Rebecca: sed in cretione matris in campum matris mutantes, quæpote obscuro illo carcere prodire, certabant. Colla- bantur in utero ejus parvuli, huc tantum ei vider- bat cruciatum, ut viscera sibi crepare putaret, inde impatiens, ac si favorem sibi collatum deple- raret, pro gratiis rependendis dicebat: *Si fieri mihi futurum erat, quid necesse fuit concipere?* In hoc mundo gratiæ non nisi merore mitti concedi- videntur. Deus me fecundavit, sed utrum et dimicatione gemellorum martyro torquet sen- tio. Ac demum subnectit: *Quid necesse fuit concipere?* O Rebecca qualia hæc sunt verba? quis hic modus loquendi necesse fuit? an partus eius fuit necessarius? contrarium est verbum, si erat sterilis, necesse fuit te non parere, cum id impos- sibile sit feminæ infœundæ. Ergo si conceptus, nescio (an dicam infelicitas, ac scilicet) potius dicere, *quid contingens fuit concipere?* debet. Præterea quod viribus naturæ est impossibile, si virtute divinâ redigatur ad actum non ad hoc necessarium, quia sterilis impossibile est parere, non necessarium judicari debet. Unde ergo oratio- talis necessitas? ego sanè hanc necessitatem ex quodam antecedente, scilicet oratione ma- tris sui Isaac, deduci credo: *Depræcavit quæ est Isaac Dominum pro uxore sua, eo quod esset sterilis: qui exaudivit eam & dedit conceptum Rebecca.* Hinc oratio non solum impossibile possibile, nec illi- rium fecit. *Quia necesse fuit concipere?* Speculatio- cujusdam docti expolitrosi modernæ est, qui sic ait: *Quod natura impossibile est præcari oratione, dicit de omnipotentia, non tantum possibile, sed etiam nec- cessarium redditur.*

13. Et quid mediante oratione à Deo non impetatur? si infirmitate optinamini, ac

P A R S A L T E R A .

14. **T**res claves, quae caelum referant referantur. Primam Christus consignavit sancto Petro: *Tibi dabo claves regni caelorum.* Altera affimante ita Divo Hieronymo, est sanguis Christi nostri Domini: *Sanguis Christi clavis paradisi est.* Tertia est oratio animae iuste. Hinc Divus Pater Augustinus: *Oratio iusti, clavis est caeli, ascendit precatio, et ascendit Dei miseratio.* Et dicitur etiam de Elia magno vate os aureum scripsit: *Clavis caeli fit sermo Elia, jubet enim, et clauditur caelum, orat postmodum, et aperitur, ut sanctorum meritum monstraretur, non solum in terris posse quod voluit, sed in caelestibus posse impetrare quodcumque petierit.* Idem cum habentur clavam paradisi, quae est oratio, pio nostro libitu paradisi referre possumus. Sed ut nostrae preces id possint, intercessione nominis Jesu sunt roboranda: *In nomine meo petitis.* Idcirco sancta Mater Ecclesia sic omnes suas preces, *Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum* concludit. Docere nos voluit, ut si aliquid velimus impetrare, ob merita nostri Redemptoris Jesu petamus: *Ecclesia sine intercessione nominis Jesu nullatenus aliquid à Patre impetrare praesumit.*

15. Salomon arcam Dei templo sumptuosissimo a se in honorem divinae majestatis exstructo inferre volens, dum sacerdotes ritu processionalis usitato pergerent, arcam portarent, portae seipsas ferarunt, & aditum praefecerunt: *Cum jam iam arcam in templum inducere vellent, clavis a se ruit porta templi ultro, et miraculose. Sacerdotes ergo intonant Psalmum: Memento Domine David, ac ut venerit ad vestrum: Propter David servum tuum, non avertas faciem Christi tui, ac si dicerent: O Deus, te rogamus, ut in gratiam Davidis haec portae nobis ingressum praebant, illico se se aperuerunt; Tunc ultro etiam aperta fuerunt ostia templi, et aditus liber patuit cum His.* Ergo, si petere in nomine David tale miraculum obtinuit, quid nos in nomine Christi petendo non obtinebimus? Christus ergo verum modum orandi praescribitur: *Apollolis ait: Vnde modo non petitis quicquam in nomine meo, ac si diceret, si gratias vultis obsecrationibus impetrare velitis, intercessionem mei nominis additote. Petite, sed in nomine meo.*

16. Et quotnam non sunt, qui rogant in nomine Domini, & tamen nil obtinent? quae hujus rei causa? nunc id dicam; duas orandi formulas, sed diverso fine, diverso effectu factas, in

sanctam optetis. *Petite oratione, et accipietis.* Si vobis quaedam exagiter, si in eam omnia expendant, & si causa cadatis, ad incitatisque redigamini: *Petite oratione, et accipietis;* si in oras impingere, qui capta destruat, optetis, sed ut illa feliciter compleantur: *Petite oratione, et accipietis.* Si negotiationes vestras aut prospera fortunae velit vobis, ac quotidie augeri: *Petite oratione, et accipietis.* Si nil aliud desideretis, quam salutem, qui non solum opum, sed & sanctorum sit hares. *Petite oratione, et accipietis;* si in facies lapsi, in abissum carceris compedibus vincti coniecti sitis, ac innocentiam vestram prodire velit: *Petite oratione, et accipietis.* Si in hoc mundo nil esse nisi fraudes cognoscatis, & misericordiam Dei optimum esse capitale, quod possidetis, si id flagitare velit, ut oportet: *Petite oratione, et accipietis.* Si inter mortis agoniā ve semini, modique sudorem fronte exprimat, si inter technas inimici tentatoris cum periculo ne voragibus aeternae damnationis hauriamini, agitemini, si animam salvare, & à Deo noxarum confessoriam, ac paradisi am obtinere desideretis: *Petite oratione, et accipietis.* Et revera multi à Deo orationibus flagrant, & pauci impetrant. An forsitan hoc inde oritur, quod Deus non attendit? an forsitan, quia oratio non valet? non; sed ut advertit sanctus Pater Augustinus defensus à nobis est. In verba ejus: *Accipit qui, ut debet, petit.* Ergo si non obtinamus signum est, quod proci debemus, non petamus. Conscientiamus? mille inquinatam noxam, animam à Demone occupatam habes, & majestatem divinam peccatis pulsare audes? *Non accipit, quia, ut debet, non petit.* An non audistis, quid per vatem Deum innotet: *Cum extenderitis manus vestras ad orandum, avertam oculos meos à vobis, et cum multiplicaveritis orationem non exaudiam.* Sed si dicas orationes tibi adesse gratas, ut similes addeas dicat: *Petite et accipietis, cur dicitur? Cum multiplicaveritis orationem non exaudiam?* audit causam, *Manus enim vestrae plena progreduntur, dicitur vult manus usuris, vindictis, homicidiis, ac omnibus sceleribus maculatis, & vultis, quod Deus vos audiat.* Gallus prius plenas excant, dein canit, hoc *Excutit, imitanti, conscientia tua culpas pelle, dein canit, ac cantibus divinis melos orationis infusa, sic ut debet, petes, et accipies, quiescimus.*

Handwritten notes in the right margin, including the word "clavis" and other illegible scribbles.

Vertical marginal notes on the right side of the page, including references like "Anton. de", "Ego Tom. 1.", "cap. 2. in", "Jean. Sess.", "Obs.", "Labat.", "verbo. O.", "ratio prop.", "7. C. D.", "Psal. 131.", "Idem ibid.", "Idem ib.", "in nomine meo."

seft. i. m. 7. fol. 145.

Clem. Alexand.

Strom.

Cel. in Iud. cap. 4. v. 12. s. 23 fol. 119.

Iosue. 10. 9. 12.

ut si velocius accurrerent castra caelestia roganti ut homini, quam ut numini tunc iubenti.

11. Divus Clemens Alexandrinus orationis proprietatem esse, quod dominatur, affirmat, Oratio dominans: hoc est imperat, & precipiendo obedientiam acquirit. Ergo cum, qui rogat Deum, Deo ad nutum dominati, eique imperare, ac obedientiam nancisci dicemus? ego hoc asserere non audeam, nisi alius his verbis, *Planè hæc est pia orationis ambitio, & ambitiosa orationis officiosus factus, scilicet Deum habere obsequentem huiusmodi precibus, mihi aniam præbisset.* Et oratio mihi adeo imperiosa videtur, ut ipsemet Deus, nec ungue lato ab ejus iussis declinet. Iosue cum quinq; Regibus Amorrhæis dimicabat, cursus velox Solis illi gloriam palmæ præcedere videbatur. Declinatione Solis ruinæ nonnullam restaurationem Amorrhæi sperabant. Iosue ergo ut solem nimis agili cursu declinantem, ac occasu suo noctem inducentem vidit, oculis in caelum jactis imperiosè Soli cursum itineris sui sisteret, præcepit. *Sol contra Gabaon no movearis.* Nunc quid evenit? an Sol stetit? quodcumque aliud credibile mihi videtur; Et tamen narrat sacer textus: *Stetit sol in medio caeli.* O magnum stuporem! ergone sol hæret, nec gressibus giganteis immensum suum iter prosequitur? an N. à sole, vocem, & iussa Iosue audita credimus? sed quomodo, si lapidibus in seorsibi- lior sit? & esto auditu fuisset præditus, nihilominus cum ne decretum infringeret divinum, quo perpetuare cursum debet, obediturum fuisset incredibile mihi videtur. Verum sacer textus particularitatem quandam, quæ magnam secum consequentiam trahit, recenset. *Audire: Stetit sol obediens Domino voci hominis.* Sol Deo sic clarè mandante stetit, & ille Deus, cui omnes creaturæ reverenter obedire debent, orationi, ac linguæ Iosue paruit; *Obediente Domino voci hominis* & planeta ille luminosus, non obstante decreto, quo cursus interpolatè cunctissimos prosequi debuit, potius ad nurus Iosue orantis, quam ad Dei præcipientis voluntatem sibi hæreadum duxit. Hoc forsitan Clemens Alexandrinus verbis præfatis; *Oratio dominans* inferte voluit. Rex planetarum dominabatur, quando stetit in medio caeli, & ipse Deus ejus dominium permisisse videtur. *Obediente Deo voci hominis.* Hinc ego consequentiam infero: Ergo Iosue rogando iubet, & supplicando imperat, & oratio ab homine, ferè imperium est Deo. Vel dicam cum Salviatio, *quamvis in quod dicit, divinus aures in pra-*

cibus esse iustorum, non audientia tantum Dei, sed quadam quasi obedientia designatur. Iosue ergo medium magis proportionatum ad prologum, dum diem, intermedium solem, ac Deum sibi locu- cieadum, repente non porit.

12. Et dicit, quod oratio impossibile in possi- bile mutari, potest, nisi notius cum esse medium efficacè impossibilitatem in necessitatem insal-ubilem transformandi, asserere velimus. Magnus Isaac quadragesimum agebat annum, dum Re-becca filia Baluelis Syri e Melopotamia, quæ ob infœunditatem cum eo viginti annos sine prole transegerat: *Concipere non poterat cum stetit enim ea per viginti annos, ait Abulensis.* Demum Deus partu Gemellorum eam solam pol- *Dominus dedit conceptum Rebecca: sed in cretione matris in campum matris mutantes, quæpote obscuro illo carcere prodire, certabant. Colla- bantur in utero ejus parvuli, huc tantum ei videri- bat cruciatum, ut viscera sibi crepare putaret, inde impatiens, ac si favorem sibi collatum deple- raret, pro gratiis rependendis dicebat: *Si sermone futurum erat, quid necesse fuit concipere?* In hoc mundo gratiæ non nisi merore mitti concedi- videntur. Deus me fecundavit, sed utrum et dimicatione gemellorum martyro torquent? *Acto demum subnectit: Quis necesse fuit concipere?* O Rebecca qualia hæc sunt verba? quis hic modus loquendi necesse fuit? an partus eius fuit necessarius? contrarium est verbum, si erat sterilis, necesse fuit te non parere, cum id impos- sibile sit feminæ infœundæ. Ergo si conceptus, nescio (an dicam infelicitas, ac scilicet) potius dicere, *quid contingens fuit concipere?* debet. Præterea quod viribus naturæ est impossibile, si virtute divinâ redigatur ad actum non ratione necessarium, quia sterilis impossibile est parere, non necessarium judicari debet. Unde ergo oratio- talis necessitas? ego sanè hanc necessitatem ex quodam antecedente, scilicet oratione ma- tris sui Isaac, deduci credo: *Depræcavit quæ est Isaac Dominum pro uxore sua, eo quod esset sterilis: qui exaudivit eam & dedit conceptum Rebecca.* Hinc oratio non solum impossibile possibile, nec illi- rium fecit. *Quia necesse fuit concipere?* Speculatio- cujusdam docti expolitrosi modernæ est, qui sic ait: *Quod natura impossibile est præcari oratione, dicitur omnipotentia, non tantum possibile, sed etiam nec- cessarium redditur.**

13. Et quid mediante oratione à Deo non impetratur? si infirmitate optinamini, ac

Salv. Lib. 1. s. 2. v. 12. s. 23 fol. 119.

2. ad Co-
rinth. 12.
20. 7.

Job. cap. 1.
num. 8.

Idem nu-
mer. 12.

in facris historis reperio. Doctor gentium, qui acerrime exagitabatur, dum ad libidinem à Dæmone excitimaretur, efficacissimè ab illo fero Sathana, qui nunquam non eum torquebat, liberati postulavit. Datus est mihi stimulus carnis meae Angelus Sathana, qui me colaphizet. Ter hanc rem apud Dominum irist. Propter quod ter Dominum rogavi, ut discederet à me. Sed incassum; & humeros contrahere, ac patientiam habere debuit. Plures ob causas Apostolus exaudiri merebatur. Primò, quia Deo charus erat, secundo, cum esset homo, & carnis, & ossibus compositus, qui Deum offendere poterat, spiritum tentatorem abigi poposcit. Nec tamen aliquid efficit. Rem magis stupendam audite. Dæmon toto orbe peragrato Deum obvium habuit, ac inter discursus mentio Jobi incidit, Deus Jobum mirè commecat, nec esse in orbe, qui ciperate, ac timore confendendus sit, ait: Nunquid considerasti servum meum Job quod non sit ei similis in terra, simplex, rectus ac timens Deum; & recedens à malo. Sed Dæmon replicat, necid per capillum miror; cum enim eum omnibus bonis fortunæ ditatis, maximè ingracus foret, si aliter faceret. Sed si ita lubear, hæc mihi fiat gratia, tuâ veniâ more meo quater illi blandiri, vel ut dicitur Italicè: Far quattro carezze, fas mihi sit, & illico quantum abit caelum à terra, eum mutatum videbis. Deus id non denegat. Ecce universa quæ habet in manu tua sunt. Ulterius filius Deus ad patres Gerasenorum pertingens duobus à Dæmone infestis, qui quibuscumque obviis nocebant, occurrat; Deus è corpore illo migrent, ac ad ortum redeant, jubet. Dæmones, se ejus non posse refractari iustis ultra fatentur, sed ad minus id gratia iis præsterit, rogant, ut animalia, quæ à spurcicie, ac immu-

ditie nomen habent, incolere possint. Dæmon autem rogabatur eum dicens, si ejus nos, immo nos in gregem porcorum: & en precibus nostris. Et ait illis, ite. Dæmon bitem omnem in se bibum effundere, cuque maxims dimna videtur vult; & obtinet quidquid peti: præterea porcorum immundorum haram pro domicilio cogitant, & esto illa animalia petantur, vocantur. E contra orat Paulus, à Deo liberari Dæmone libidinis, qui eum molestant, ut Deum offenderet, peti, & non exaudiat. Quænam sunt hæc paradoxa: à sancto P. Angelino elucidationem petite. Ne extolleret in juvenis, colaphizatur ut patet. Dæmones extolli diti fuerunt ad damnationem, sed Apostolus ad majus suum bonum ad salutem repulsum patitur. Divus Pater id expresse edicat. Non est exauditus Paulus: ad damnationem exauditus est dicitur: petiit Job ad tentandum, & concessum est. Dæmones petierunt se ire in porcos, & exauditi sunt. Dæmones exaudiantur, Apostolus non exaudiri illi exaudiantur ad damnationem, Apostolus non exauditur ad salutem. Nunc o Christiane, vobis num aliqua advesitate afflictus peccet vultis fundas, nec audiat. Deus egestatem tuam agnoscit, tuam utilitatem, ac salutem animæ attendit. Nos quid peramus, nescimus, sed Deus totum novit, totum videt, & quid agat non ignorat. Hinc affirmavit os autem: Quis Dæmon aliquid nobis negat, non minus est, ac si concessum. Ergo: Petiit in nomine Christi, & acceptus, id Deus vobis donet, & quia diximus, itore.

